

Nieuwsbrief april 2026

In deze nieuwsbrief aandacht voor

- [Maandlezing 7 mei](#)
- [De agenda voor de komende maanden](#)
- [Activiteiten in het streekarchief](#)
- [De nieuwe Scoenhove: Open Joodse](#)
- [Huizen | Huizen van Verzet](#)
- [De nieuwe Zilver Histograaf](#)
- [Pubquiz: een kans voor Schoonhovologen!](#)
- [Filmochtend in de bibliotheek](#)

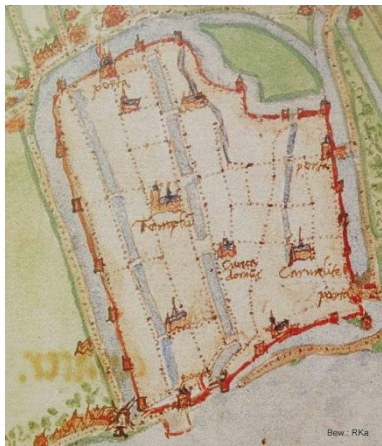
De maandlezing van mei

Op **donderdag 7 mei** zal René Kappers vanaf 20.00 uur een lezing verzorgen. Deze lezing zou aanvankelijk in februari gegeven worden, maar is toen door ziekte komen te vervallen.

De avond vindt plaats in het ARTO-theater, Het Klooster 5 in Schoonhoven. Vanaf 19.30 uur is de zaal geopend en is er de mogelijkheid een kopje koffie te drinken. De lezing begint om 20.00 uur.

Iedereen is welkom, het is niet nodig een plaats te reserveren.

De halsmisdaden van Nicolaas II van Kats in 1300.

Schoonhoven werd in 1300 Nicolaas II van Kats ontnomen voor straf. Graaf Jan II nam Schoonhoven weer terug aan zichzelf en was voortaan weer zelf heer van Schoonhoven. De poorters van Schoonhoven vonden dat prima want zij kregen van Graaf Jan II daarbij bijzondere privileges. Ze mochten een gracht om de stad graven en de stad verder versterken waar en hoe ze dat zelf zouden willen. En heel bijzonder: de graaf beloofde hen dat alles te zullen betalen, een blanco cheque. Het resultaat was een gracht plus een muur van 1,7 kilometer rondom een gebied dat 24 voetbalvelden groot was; waterdicht en gratis.

De graaf deed dit alles als straf voor de misdaden die Nicolaas van Kats II tegen hem had begaan. Maar waarom deze genoegdoening en privileges voor de Schoonhovenaren? Welke misdaden had Nicolaas van Kats de graaf en de poorters van Schoonhoven aangedaan? Een tipje van de sluier opgelicht: hij werd medeplichtig aan de moord op Floris V.

René Kappers zal voor de meeste leden van de HVS een bekende naam zijn, hij heeft samen met Dick Mentink uitgebreid onderzoek gedaan naar middeleeuwse geschiedenis van Schoonhoven, over de groei van de stadsrechten, over de schutterij, etc. Over deze onderwerpen heeft hij meerdere artikelen gepubliceerd en lezingen verzorgd. Daarnaast is hij 'onze' zilverspecialist.

Noteert u deze data in uw agenda?

Donderdag 23 april (10.00 uur Chocoladefabriek, Gouda) Bezoekersbijeenkomst met o.a. [een lezing door René Kappers](#)

Donderdag 7 mei (ARTO-theater) – René Kappers, [De halsmisdaden van Nicolaas II van Kats in 1300.](#)

Donderdag 28 mei (19.30 uur Bibliotheek) – [Schoonhovense Pubquiz](#)

Donderdag 11 juni (ARTO-theater) – Marco in 't Veld en Wenneke Bos – Urban History, stedelijk bestuur in de Hollandse steden in de middeleeuwen.

Donderdag 10 september (ARTO-theater) – Nog in te vullen, in relatie tot de Open Monumentendag

Zaterdag 12 september – Open Monumentendag

Donderdag 8 oktober (ARTO-theater) – Jankees Braam, De Bogenmakers van de heren van Blois

Donderdag 12 november (ARTO-theater) – Hans Fokker, De kaart van Blaeu onder de loep.

Donderdag 10 december (ARTO-theater) – Fotoavond

Activiteiten in het Streekarchief

Op donderdag 23 april (10.00 – 12.00 uur) Is in de Chocoladefabriek in Gouda de halfjaarlijkse vaste bezoekerskomst, dan worden de laatste ontwikkelingen in het streekarchief besproken en geven twee sprekers presentaties over hun historische onderzoeken bij het streekarchief. Eén van de sprekers is 'onze' René Kappers. Zijn verhaal heet *Doorgeven van het Zilvervak. Opvolgende weduwen en immigranten.* De Inloop met koffie vanaf 09:30 uur, u moet zich wel vooraf aanmelden door een e-mail te sturen naar het [streekarchief](#).

Scenhove: Open Joodse Huizen | Huizen van Verzet

Het is ondertussen een traditie dat er rond 4 mei verhalen verteld worden over joodse inwoners van Schoven voor en in de Tweede Wereldoorlog en over Verzetsdaden door inwoners van Schoonhoven of in Schoonhoven. Dit jaar is er een andere variant gekozen. Dankzij een extra bijdrage van de gemeente konden we een ren dubbeldikke Scenhove uitgeven waarin enkele van de verhalen opgeschreven staan die in de afgelopen jaren verteld zijn. Cristel Stolk (SAMH) en Ad de Vaal waren voor dit nummer gastredacteuren. De Scenhove wordt voor 4 mei bezorgd.

In deze Scenhove vindt u 10 artikelen.

- Cristel Stolk en Ad de Vaal – Verhalen levend houden (over de achtergrond van OJH|HvV)
- Ad de Vaal – Vijf struikelstenen gedenken familie Schenk
- Melina Boersma – De broers Morisco
- Coretta Bakker - De nalatenschap van Mogendorf en Slager, Veeartsen in de Zilverstad
- Hans Fokker – Familie van Klaveren
- Cristel Stolk – Het lot van drie joodse vakscholieren

- Joke Kornet – De overval op de Schoonhovensche Courant
- Ad de Vaal – Een Joodse Huisarts
- Otto Ooms – Een strijdbare Schoonhovenaar (Johannes Holswilder)
- Peter van der Zwaal – Kleine monumenten, grote boodschap (over de Stolpersteine)

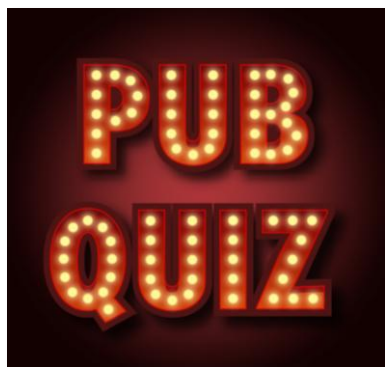
Zilverhistograaf

De eerste Zilver Histograaf Schoonhoven van 2026 is verschenen. In dit nummer wordt o.a. aandacht gegeven aan Ferdinand Alexander Hoogendijk, hij maakte het vaasvormige theebusje dat hiernaast afgebeeld is. Hij was vanaf 1905 de eerste leraar 'drijven' op de Vakschool. Daarnaast werkte hij als zelfstandig zilversmid en kunstrijver. Kunst-historica Rita Vastenholt tekende voor het uitgebreide onderzoek; ze spoorde vele fraaie stukken op. Verder een artikel van Ferry Mol over zilversmeden Hartman, Rene Kappers schreef over de bloemen op de Jacobakraag. En nog veel meer. Het tijdschrift is gratis downloadbaar van <https://zilverhistograaf.nl/> en op een aantal adressen in de stad af

te halen, dat leest u ook op de site.

Pubquiz: een kans voor Schoonhovologen!

Op donderdag 28 mei vanaf 19.30 uur wordt in de bibliotheek in Schoonhoven (Bergambachterstraat 9) de Schoonhovense Pubquiz gespeeld. Het is een ideale gelegenheid voor mensen die Schoonhovologie hebben afgerond want hier wordt je kennis over de Zilverstad getest vanuit verrassende invalshoeken. Van historische highlights tot actuele aandachtspunten en pittige puzzels; er komt van alles voorbij. Stel een team samen van maximaal 5 personen en ga de strijd aan voor eeuwige roem. Meld je team aan voor deze avond via de [agenda van de bibliotheek](#).

Filmochtend in de bibliotheek

Op donderdagochtend 14 mei wordt in de bibliotheek van Schoonhoven (Bergambachterstraat 9) een film vertoond. Deze keer zijn er zelfs meerdere films te zien. Eerst een impressie van twee Bartholomeusdagen in 1987 en 1994 en daarna Schoonhovenaren uit het verleden 1925-1965

Peter van der Zwaal, 20 april 2026

